

Forskningsbasert praksis: Hva betyr det for oss?

Babak.Farshchian@ntnu.no

NAV Erfaringskonferanse, 25. september 2025, NTNU

Min bakgrunn og interesser

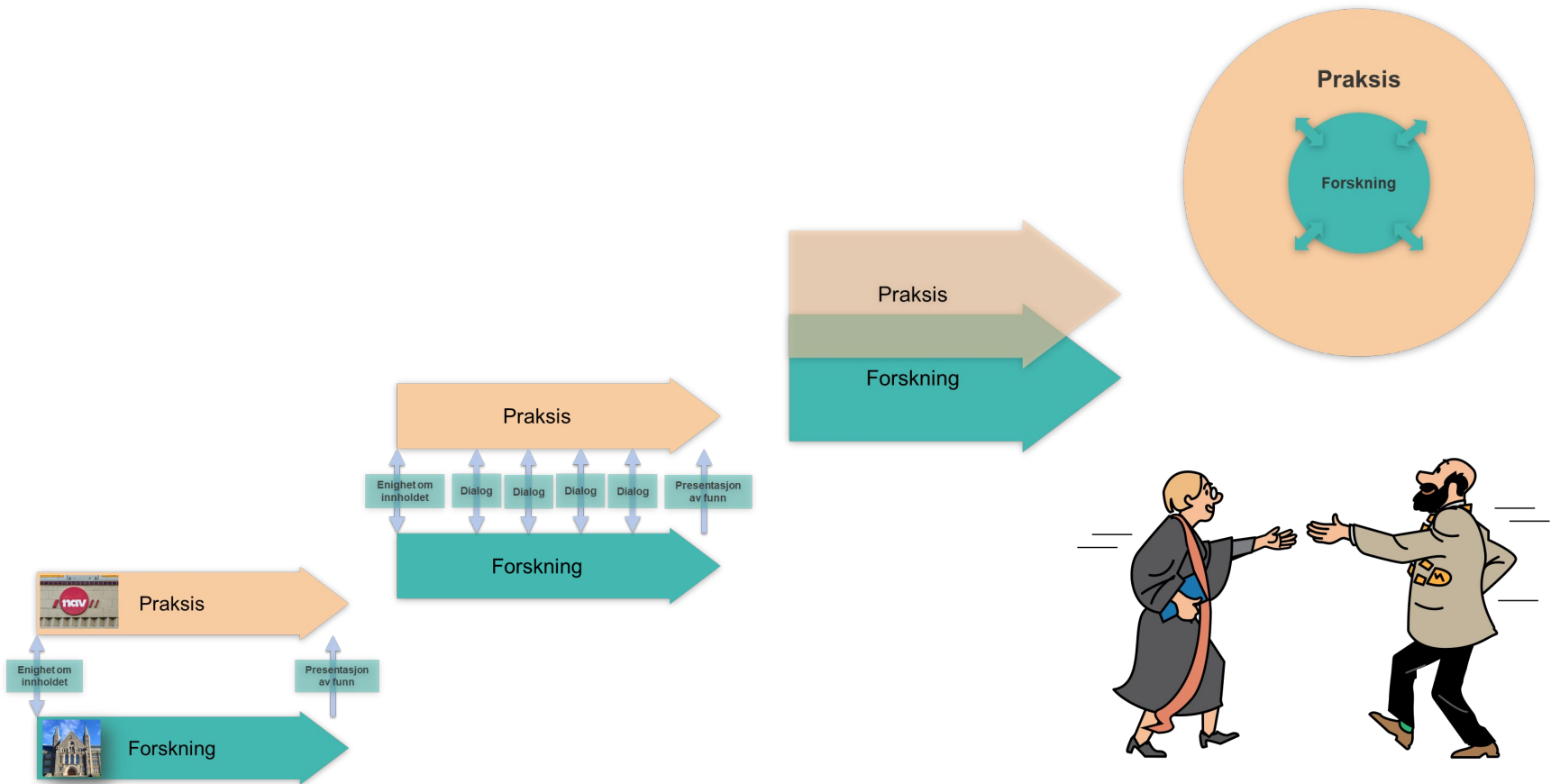
- Jeg er førsteamanuensis på NTNU og leder programområde digitalisering i samarbeidsprogrammet.
- Jeg er interessert i forskningens og universitetenes rolle i omstillingsprosesser.
- Jeg er også interessert i digitalisering som omstillingsprosess, og endring av praksis digitalisering.

Forskning og NAVs praksis

- Fra avtalen mellom NAV og NTNU:
  - “Samarbeid med UH-sektoren er et av flere virkemidler for å styrke kunnskapsbasert og bærekraftig praksisutøvelse, tjenesteutvikling og digitalisering i NAV.”
  - “Utviklingen av områdene NAV forvalter skal være kunnskapsbasert.”
  - “Mål for samarbeidet er som følger: styrke kunnskapsbasert praksis ved å utvikle NAV som en lærende organisasjon, med fokus på forbedring av organisatoriske prosesser og tjenester.”
- **Men hva er kunnskapsbasert (for oss forskningsbasert) praksis og hvordan få det til gjennom samarbeid?**

Forsknings samarbeid i praksis

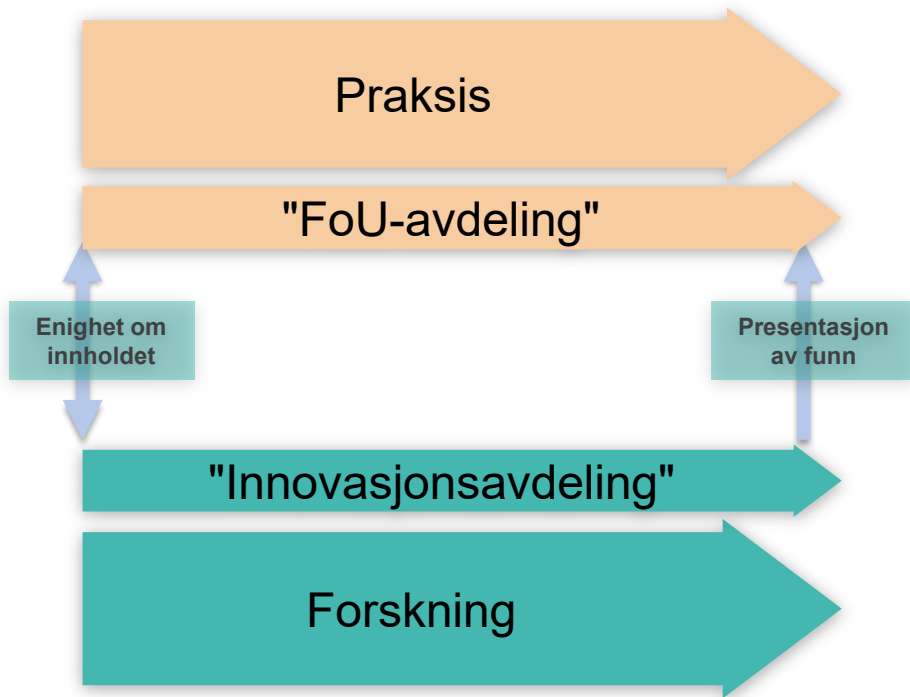

Forsknings samarbeid i praksis (1)

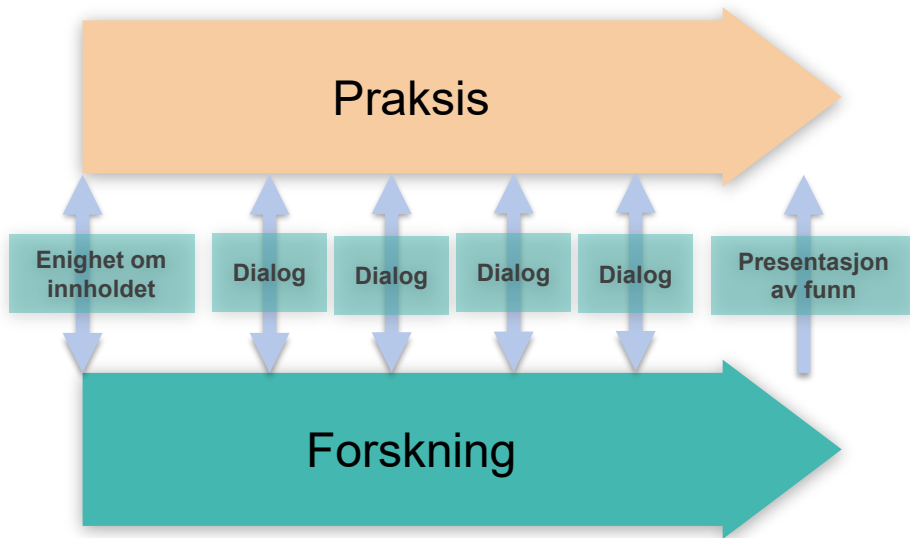
- Outsourcing (pilotsyke).
- Praktikere som kjøpere av forskning.
- Forskning for "billig penger."
- Utfordrende å anvende "funn" i praksis.
- Praksis har endret seg i mellomtiden.

Forsknings samarbeid i praksis (1.1)

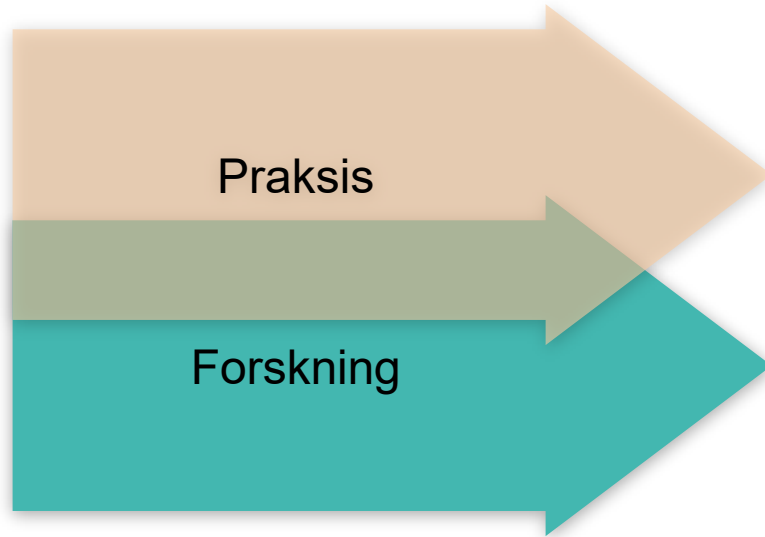
- Outsourcing med mellomledd.
- Vanlig i store praksis-organisasjoner (og universiteter!).
- Mellomleddet kan selv bli isolert fra praksis.
- Mellomleddet kan «konkurrere» med forskere.

Forsknings samarbeid i praksis (2)

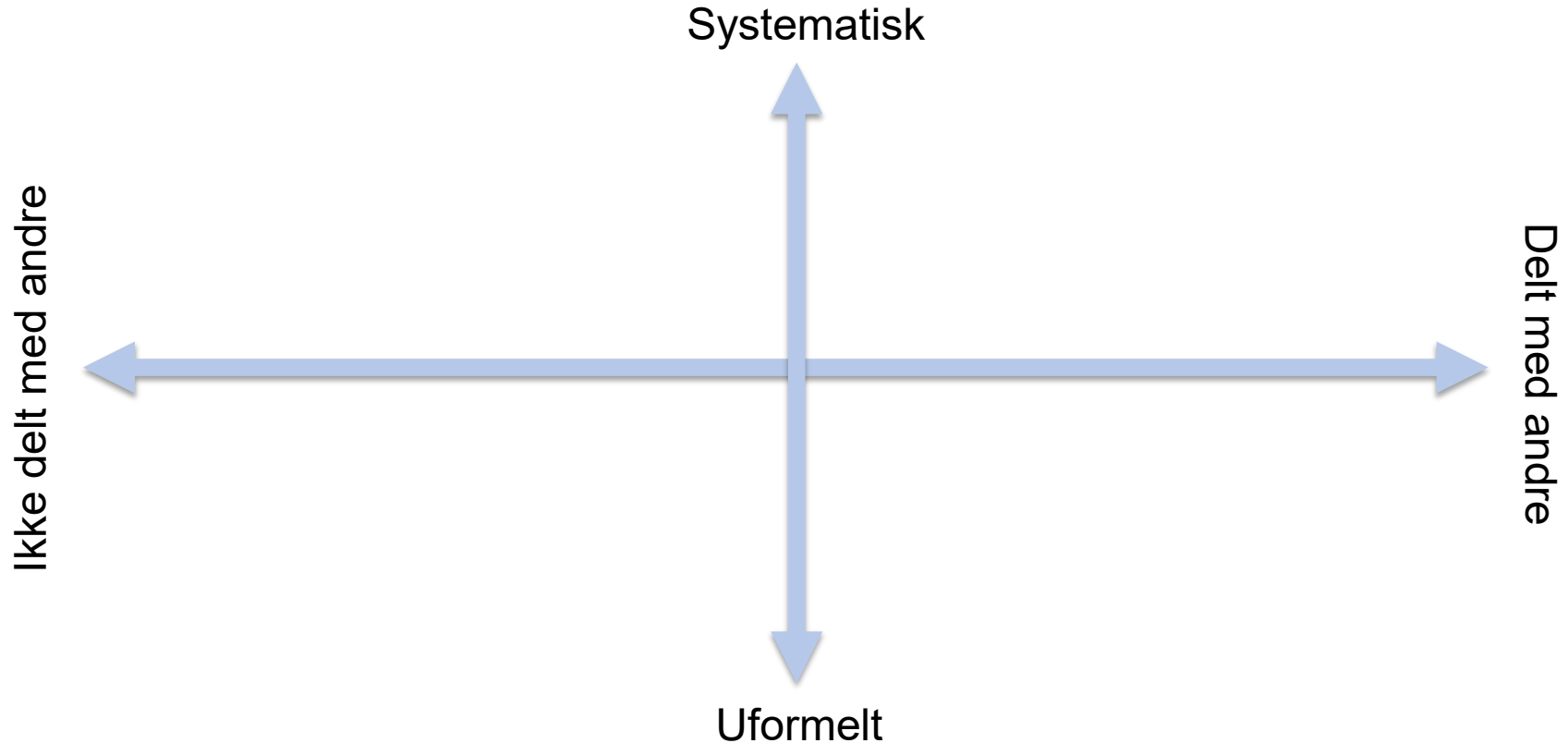
- Outsourcing av forskning med tett dialog underveis.
- Praktikere som "objekter" det forskes "på".
- Forskningsspørsmålene kan justeres underveis.
- Mer relevante funn.
- Mer arbeid for praksis (logistikk men også deltakelse.)
- Ofte utfordringer med eierskap i praksis (pilotsyke).

Forsknings samarbeid i praksis (3)

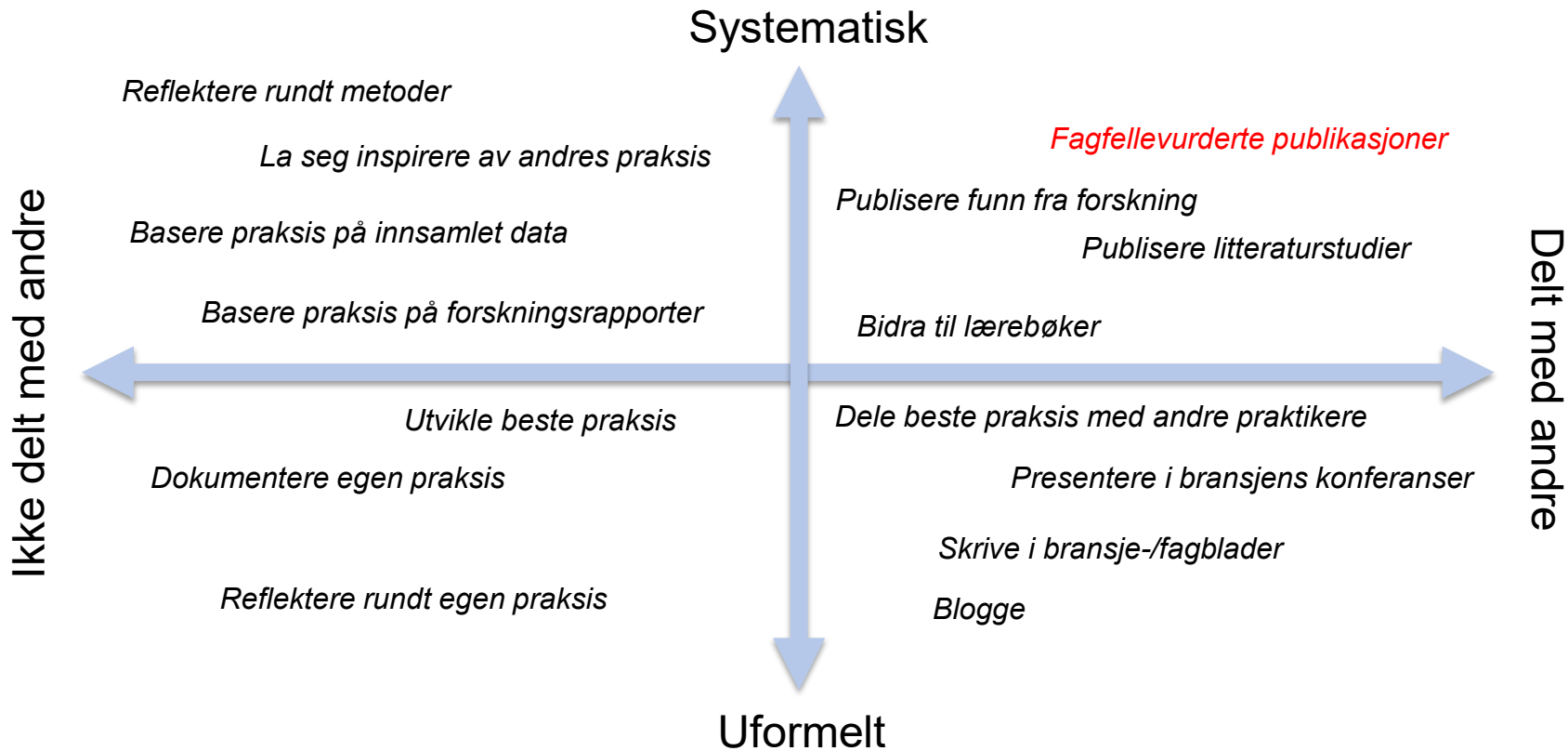

- "Deltakende" forskning.
- Praktikere som aktive deltakere i forskningen.
- Forskningsspørsmålene diskuteres og oppdateres underveis.
- Funns = Endring.
- Forskning blir "superrelevant" for dagens utfordringer.
- Utfordrende å skille mellom forskning og konsulentarbeid.

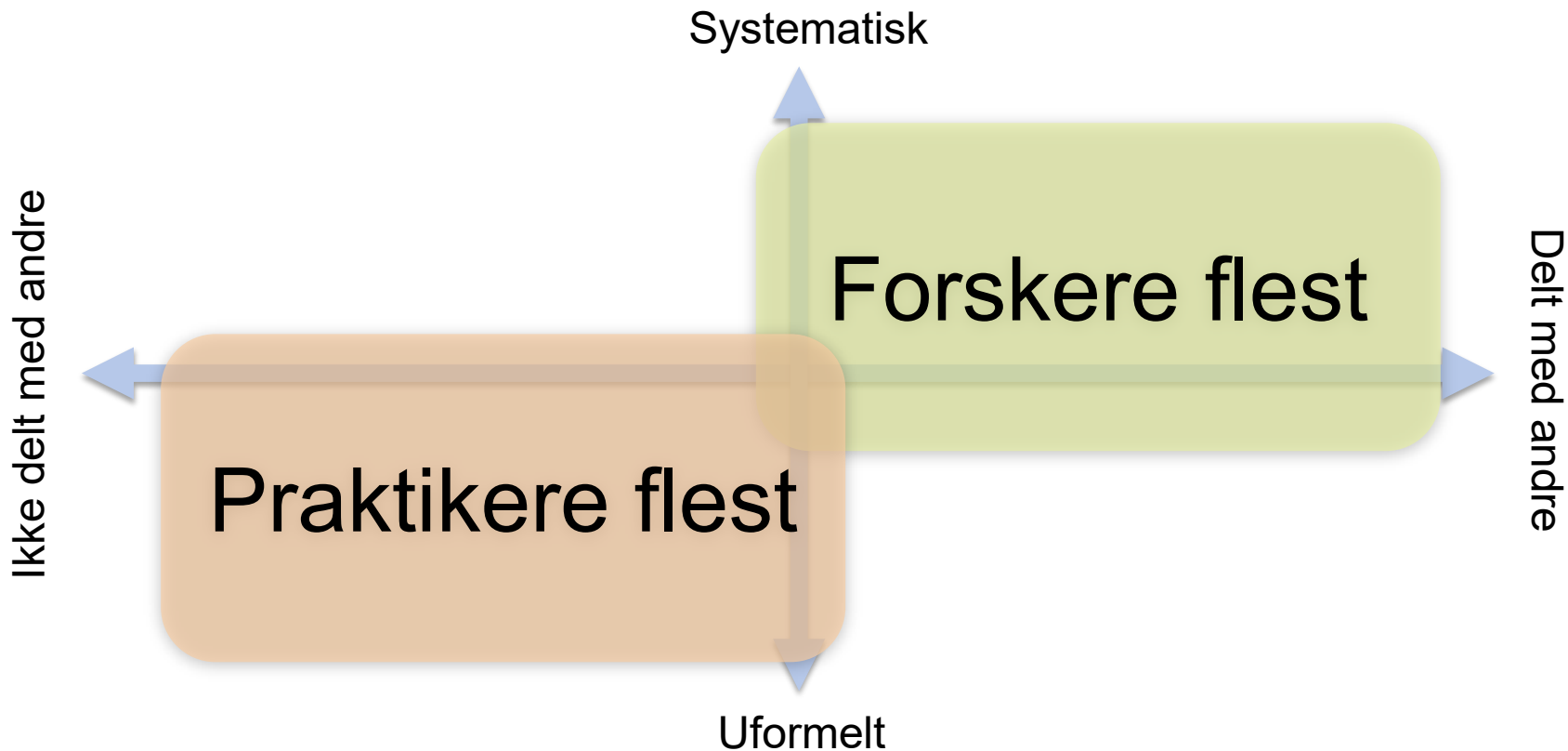
Fra fugleperspektiv til froskeperspektiv

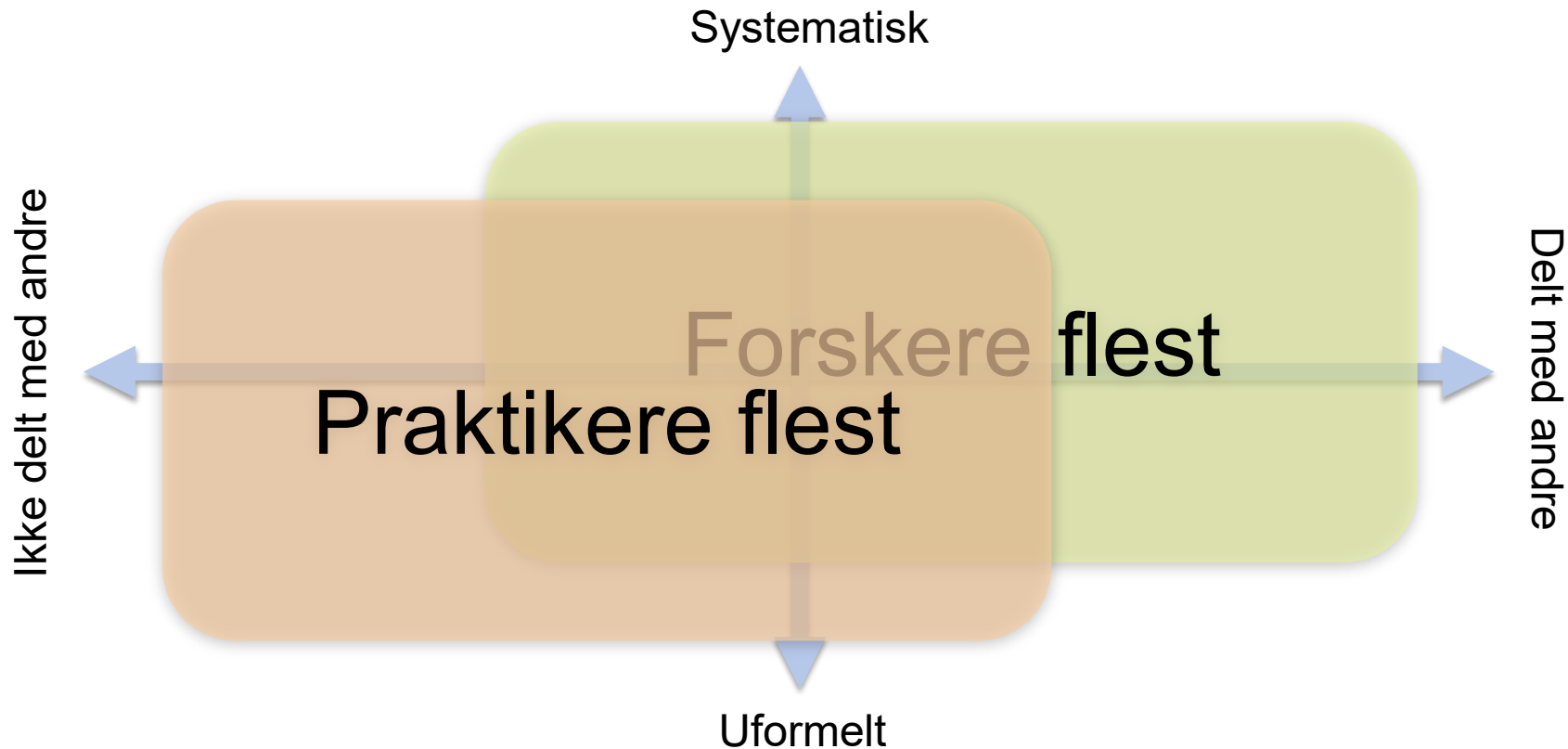
Fra fugleperspektiv til froskeperspektiv

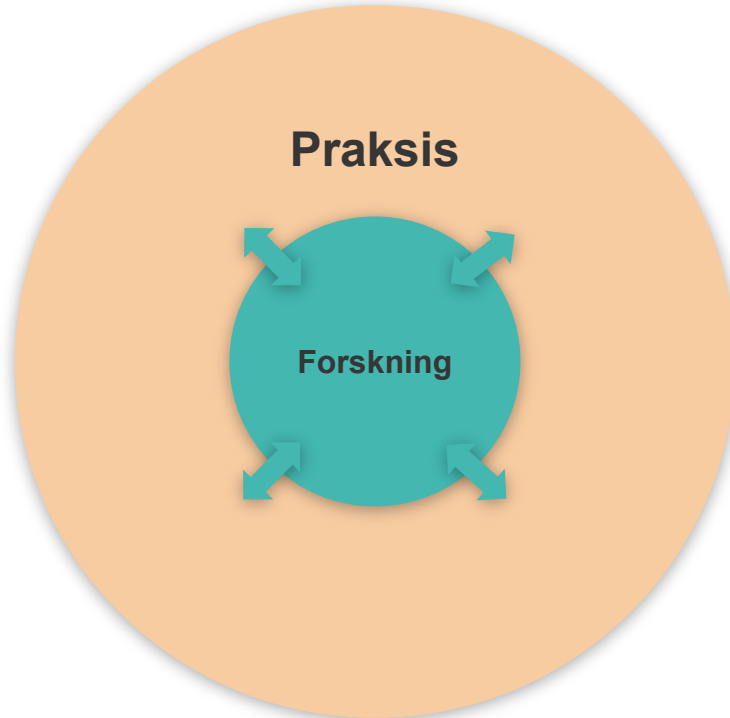
Utfordringen med forskningsbasert praksis

Hvordan få til dette?

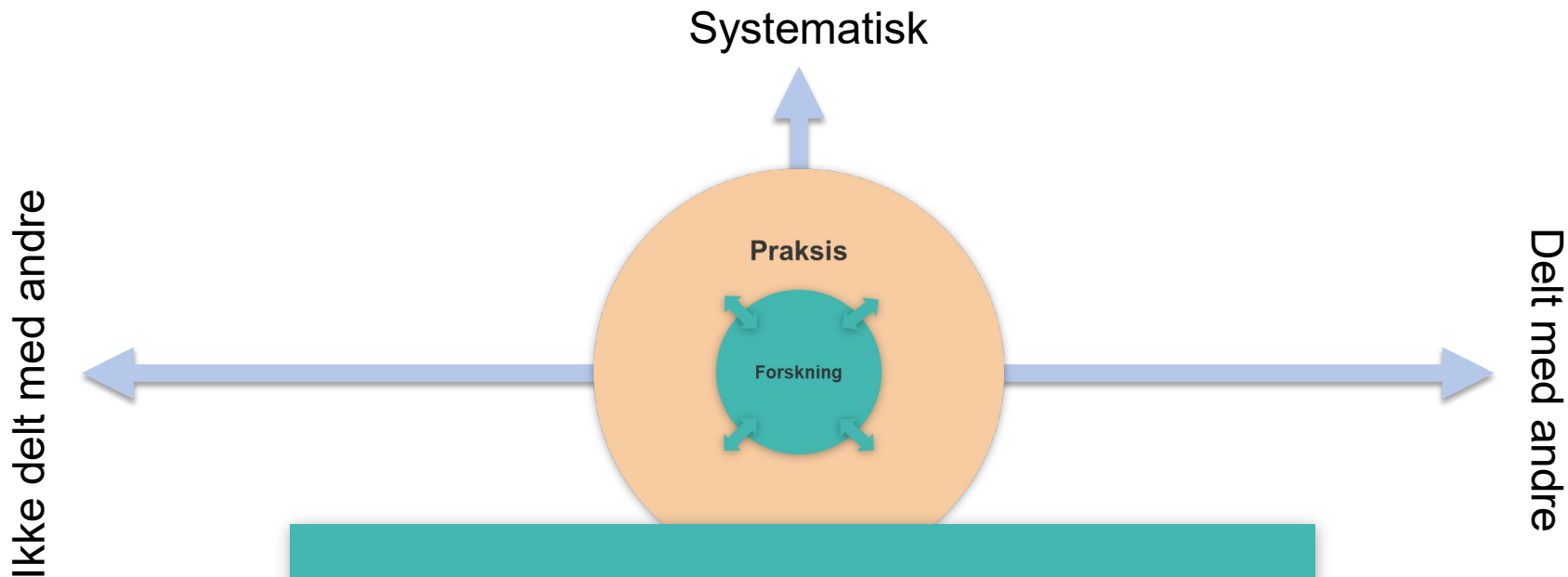

Forskningsbasert praksis

- Forskningsbasert praksis (a.k.a. bærekraftig forskning).
- En organisasjon bestående av "uavhengige forskere."
- Kultur for kritisk tenking.
- Eierskap som skaper bærekraft i forskningen.

Forskningsbasert praksis

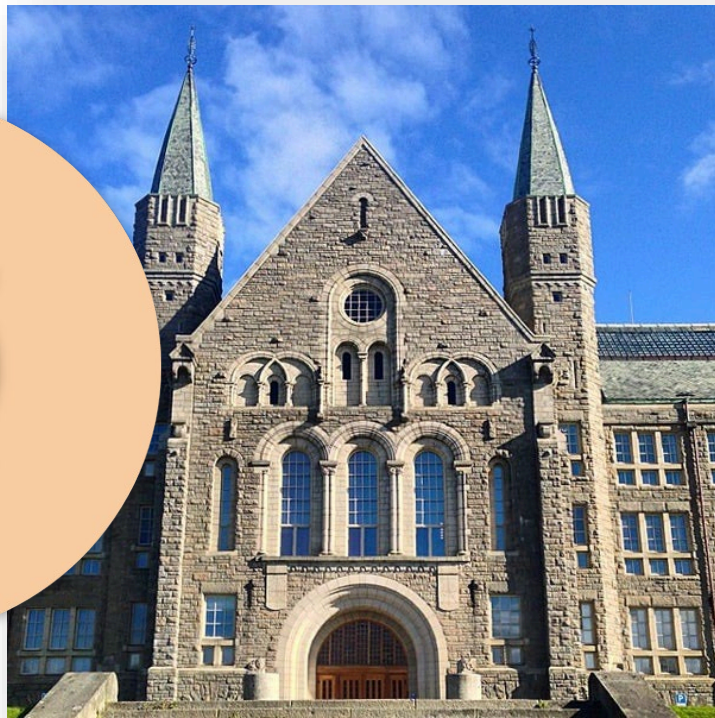
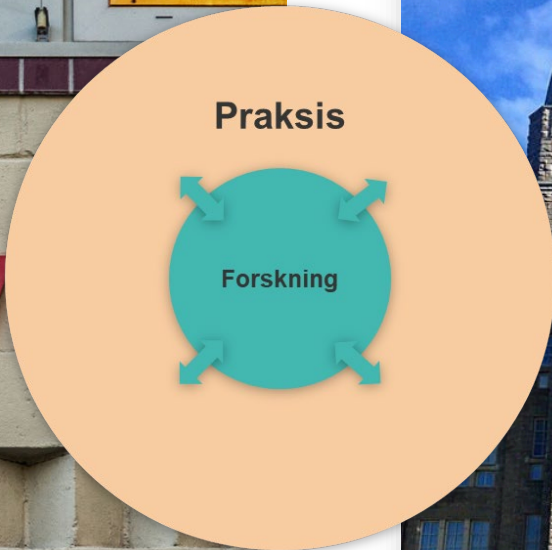

Gitt mandatet til samarbeidsprogrammene, finnes det andre måter å tenke forskningssamarbeid på?

Bærekraftig forskningssamarbeid?

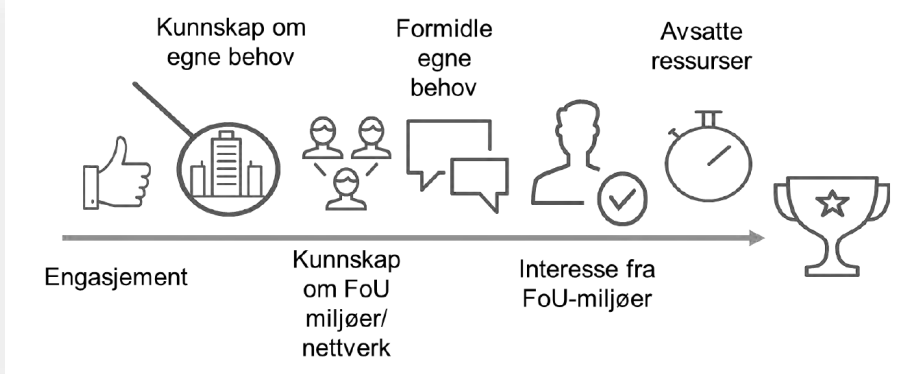
Praksis

Forskning (også forskningspraksis!)

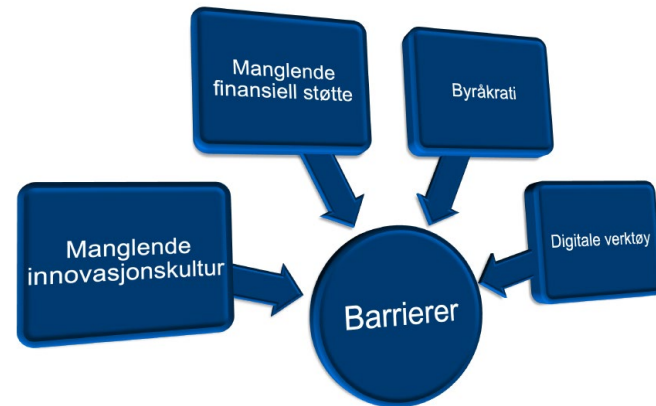
Barrierer

Barrierer for deltakelse og forutsetninger for å lykkes med deltakelse i FoU-prosjekter

Mellom institusjoner

Innenfor institusjoner

Professorens kritiske blikk

- Historien om det å skrive sammen om kontroversielle funn.

"Du lurer kanskje på hva som skjedde med kronikken? Den ble trykket, uten deltakelse fra det statlige forvaltningsinstituttet."

Æ

ÆRLIG TALT

En syretest på akademisk ytringsfrihet

Et kronikksamarbeid på tvers av institusjoner ble et tydelig eksempel på hvor forskjellige kår forskere har for å delta i samfunnsdebatten.

Norunn Myklebust
administrerende direktør i
Norsk institutt for natur-
forskning (NINA)

«Vi bør skrive en kronikk om denne problemstillingen, vi har et viktig budskap til politikere og forvaltning. Det beste er om vi kan skrive kronikken sammen med kollegene fra de andre forskningsinstitusjonene på prosjektet. Da blir den mer kraftfull, og vi får et bredere nedslagsfelt.»

Dette var konklusjonen etter et prosjektmøte mellom forskere internt i NINA. Forskerne lagde raskt et førsteutkast til kronikk, som ble delt blant forskerkollegene internt og eksternt. De aktuelle eksterne partnerne var fra et universitet og et statlig forvaltningsinstitutt.

Kronikken ville kunne vekke oppsikt, og NINA-forskerne informerte derfor ledelsen da førsteutkastet forelå. Jeg tenkte med en gang at denne kronikken ville bli en syretest på akademisk ytringsfrihet: I hvilken grad har forskere ved et uavhengig forskningsinstitutt, et universitet og et statlig forvaltningsinstitutt frihet til å skrive kronikk på et fagområde preget av interesse-

Krevende interessekonflikter

At forskere deltar i samfunnsdebatten med forskningen sin, er både viktig og nødvendig. Men på områder hvor det er interessekonflikter, kan det være krevende for forskerne å delta. Eksempler på dette fra eget institutt er forskning på vindkraft og natur, rovvilt og beitedyr, og villaks og havbruk. Uten god støtte og rådgiving fra arbeidsgiver, kan ytringsfriheten oppleves som truet.

At forskere deltar i samfunnsdebatten med forskningen sin, er både viktig og nødvendig.

**TAKK FOR
OPPMERKSOMHETEN!**